

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยมีรายละเอียดการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
2. ระเบียบวิธีวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงระเบียบวิธีการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 45 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 14 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 45 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จำนวน 14 คน ได้แก่
  - 2.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร จำนวน 2 คน
  - 2.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
    - 2.2.1 ครูผู้สอนวิชาชีพวิชา จำนวน 2 คน

2.2.2 ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน

2.3 ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ได้แก่ 1) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 2) หัวหน้าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” และ 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) ประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) โดยนำหลักการและขั้นตอนของเคมมิสและแมคแทกการ์ท (Kemmis and McTaggart มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยดำเนินการตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอนดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2543 : 6) ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนที่ 3 การสังเกต (Observe) ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) เพื่อมุ่งศึกษากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน กระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะตามรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสำรวจความต้องการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาบริบทสภาพปัจจุบันปัญหา และสำรวจความต้องการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
2. สำรวจแหล่งเรียนรู้และสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. จัดทำแผนที่ความรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

ระยะที่ 2 เป็นการดำเนินการเพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยดำเนินการตามวงจรการวิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan) ได้กำหนดการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารตำรา วิเคราะห์องค์ความรู้ด้านหลักสูตรกำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

2. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ระดมความคิดร่วมกันกำหนดวงจรการเรียนรู้

3. ศึกษาและสร้างเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน 16 แผน ใช้เวลาในการสอน 16 ชั่วโมง แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ชุมนำเสนอเนื้อหา 2) ขั้นฝึกปฏิบัติ 3) ชุมนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ 1) แบบบันทึกผลการสอน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 4) แบบสัมภาษณ์นักเรียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน 2) แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด 3) แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน 4) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด 5) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน

4. ให้ความรู้แก่ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน โดยใช้กิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนชี้แจงวิธีการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว และทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้

- 4.1 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
- 4.2 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4.3 สัมภาษณ์นักเรียน

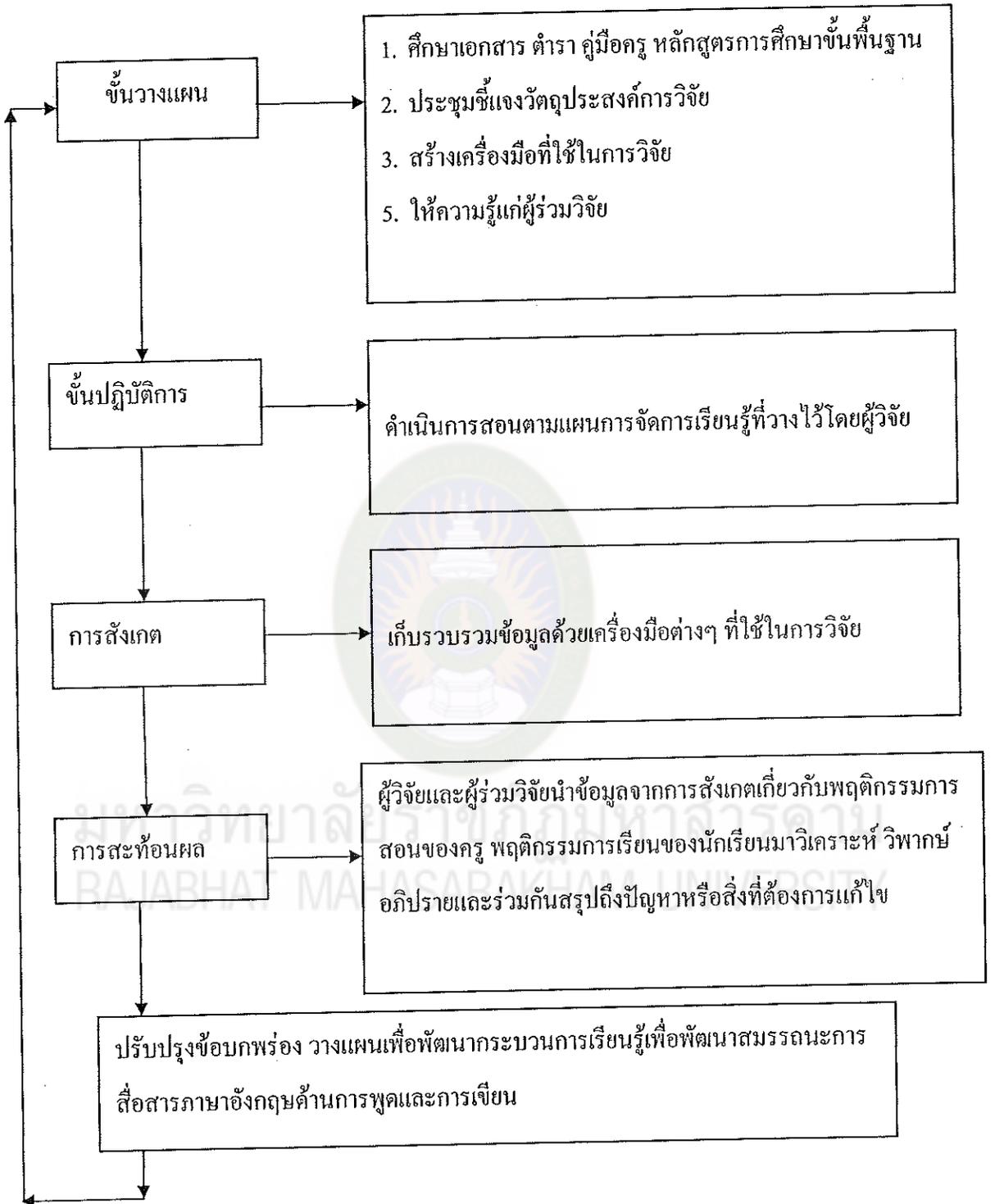
ขั้นปฏิบัติการ (Action) เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและทำการประเมินผล โดยกำหนดเป็นวงจรการเรียนรู้ดังนี้

- วงจรการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-4
- วงจรการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5-8
- วงจรการเรียนรู้ที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9-12
- วงจรการเรียนรู้ที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13-16

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสังเกตกระบวนการของการปฏิบัติ (The Action Process) และผลของการปฏิบัติ (The Effect of Action) โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผู้วิจัยร่วมกับผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection)

ขั้นตอนนี้ นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจากแบบบันทึกต่าง ๆ มาวิเคราะห์ อภิปราย และร่วมกันสรุป ศึกษาถึงปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในวงจรต่อไปดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ระยะที่ 3 จัดเวทียื่นข้อเสนอความน่าเชื่อถือของข้อมูล เมื่อนักเรียนเรียนจนครบทุกวงจรการเรียนรู้แล้ว จัดเวทีให้นักเรียนได้นำเสนอผลงาน จัดนิทรรศการแสดงผลงาน และประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

- 1.1 แบบสำรวจความต้องการ
- 1.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
- 1.3 แบบสัมภาษณ์ผู้มีปัญญาท้องถิ่น
- 1.4 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.5 แบบบันทึกผลการสอน
- 1.6 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
- 1.7 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
- 1.8 แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- 1.9 แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด
- 1.10 แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน
- 1.11 แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด
- 1.12 แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน
- 1.13 แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน

2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างแบบสำรวจความต้องการ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ผู้มีปัญญาท้องถิ่น แบบบันทึกผลการสอน แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบบันทึกการตรวจใบงาน และแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

2.1 แบบสำรวจความต้องการ (Inventories) ใช้สำหรับศึกษาสภาพความต้องการเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัย เพื่อสำรวจความต้องการกระบวนการรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

2.1.2 สร้างแบบสำรวจขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ ตามขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

2.1.3 นำแบบสำรวจไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้อง

2.1.4 นำแบบสำรวจที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้

1) นายไพจิตร ปริวฒนากุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวิจัยและวัดผลการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตรวจสอบเนื้อหาของของแบบสำรวจฯ

2) ดร.นิคม ชมภูหลง (DODT, Doctor of Organization Development and Transform) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ตรวจสอบเนื้อหาของแบบสำรวจฯ

3) นายไชยยา อะการะวัง วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวัดผลการศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จังหวัดมหาสารคาม ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาของแบบสำรวจฯ

2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1.6 นำแบบสำรวจที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์เก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์

2.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการสนทนากลุ่มและการบันทึกการสนทนากลุ่มของไพศาล วรคำ (2552 : 211)

2.2.2 สร้างประเด็นในการสนทนากลุ่มจัดทำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา

2.2.3 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

2.2.4 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้

1) นายไพจิตร ปรีวัฒนากุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวิจัยและวัดผล การศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตรวจสอบเนื้อหาของของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2) ดร.นิคม ชมภูหลง (DODT, Doctor of Organization Development and Transform) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ตรวจสอบเนื้อหาของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3) นายไชยยา อะการะวัง วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวัดผลการศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จังหวัดมหาสารคาม ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.2.5 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

2.3 แบบสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสร้างแบบสัมภาษณ์ของ
สมนึก กัททิยธรณี (2546 : 35) และ ไทศาล วรคำ (2552 : 208)

2.3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด

2.3.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอ
คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาเพื่อตรวจสอบรูปแบบ
เนื้อหาการใช้ภาษา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องและ
สมบูรณ์

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงให้สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการ
สัมภาษณ์คือภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการทำผงปรุงรสจากพืชสมุนไพร และการทำน้ำสมุนไพร

2.4 การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อทำ
ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ การวัดและประเมินผล

2.4.2 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.4.3 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่จะใช้เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยศึกษาเนื้อหากิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เนื้อหาทางภาษา (โครงสร้างทาง
ไวยากรณ์และการใช้ภาษา)

2.4.4 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งมีทั้งหมด 16 แผน จำนวน 16
ชั่วโมง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้ (ชั่วโมง)
My school - School Botanical Garden (สวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียน)	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 Study Zone	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 Survey and study about plants	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 Plants habit	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 Asking information about plants	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 Study specific plants	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 Characteristics of bush, stem and leaves	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 Characteristics of flower, fruits and seeds	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 Writing paragraph to Describe specific plant	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 How to make the seasoning from Thai herbs?	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 Concluding the information from making the seasoning from Thai herbs	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 How to make the art of blending Thai herbs?	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 Concluding the information from making the art of blending Thai herbs	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้ (ชั่วโมง)
My school - School Botanical Garden (สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน)	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 Description of plants	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 Small book	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 Story telling	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 Leaflet	1

2.4.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมจากนั้นนำมาปรับปรุง
แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน คือ

1) นางพุทธรัตน์ ทะสา วุฒิศึกษา กศ.ม. หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษวิชาภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษามหาสารคาม เขต 1 จังหวัดมหาสารคาม ตรวจสอบเนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้

2) นางสุมาลี มาลาหอม วุฒิศึกษา กศ.ม. ภาษาอังกฤษ ตำแหน่ง
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการวิชาภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
มหาสารคาม เขต 3 จังหวัดมหาสารคาม ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาของแผนการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้

2.4.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์
ที่ปรึกษาอีกครั้งแล้วนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

2.5 แบบบันทึกผลการสอน

แบบบันทึกผลการสอน เป็นแบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะทำการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกด้วยตนเอง หลังจากสิ้นสุดการ
สอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดกรอบและขอบข่ายตามโครงสร้างของขั้นตอน
การจัดกระบวนการเรียนการสอน มีวิธีการสร้างดังนี้

2.5.1 สร้างแบบบันทึกผลการสอน แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาให้ข้อคิดเห็น

2.5.2 ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกผลการสอน ตามคำแนะนำ แล้วนำไปใช้จริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้สะท้อนผลการปฏิบัติต่อไป

2.6 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

เป็นแบบบันทึกการสังเกต ทำการสังเกตโดยผู้ร่วมวิจัย เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการสอนในครั้งต่อไปมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.6.1 กำหนดขอบข่ายพฤติกรรมที่จะสังเกต

2.6.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนตามแบบที่กำหนด

2.6.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

2.6.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนให้สมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้ต่อไป

2.7 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เป็นแบบสังเกตและประเมิน โดยครูผู้ร่วมการวิจัย ใช้เป็นเครื่องมือในการสังเกตและประเมินการเรียนของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลไปสะท้อนการปฏิบัติ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.7.1 กำหนดขอบข่ายพฤติกรรมที่จะสังเกต

2.7.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนตามแบบที่กำหนด

2.7.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

2.7.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนให้สมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้ต่อไป

2.8 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น

และความรู้สึกรักของตนเองได้อย่างอิสระ โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลหลังจากสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวงจร มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 2.8.1 ศึกษาเอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์
  - 2.8.2 กำหนดขอบข่ายที่ต้องการสัมภาษณ์นักเรียน
  - 2.8.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบข่ายที่กำหนด
  - 2.8.4 นำแบบสัมภาษณ์นักเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
  - 2.8.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์นักเรียนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายต่อไป
- 2.9 แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด
- ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้
- 2.9.1 ศึกษารูปแบบกิจกรรมและวิธีการวัดและประเมินผลการพูดของอัจฉราวังศ์โสธร (2544ก : 252-255), แฮริส (Harris. 1990 : 84) และ บาทซ์ (Bartz. 1979 : 18-22) และประเมินผลสมรรถนะการสื่อสารตามแนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 2.9.2 สร้างแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามแผนการจัดการเรียนรู้
  - 2.9.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
  - 2.9.4 นำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
  - 2.9.5 ในการนำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดไปใช้นั้น ต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินก่อน ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดจะได้กล่าวถึงต่อไป

2.10 แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.10.1 ศึกษารูปแบบกิจกรรมและวิธีการวัดและประเมินผลการเขียนสื่อสารของนักการศึกษา 3 ท่าน คือ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 220), ฮีตัน (Heaton. 1988 : 26) และ กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546 : 90-97) และ ศึกษาแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลสมรรถนะการสื่อสารตามแนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.10.2 สร้างแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามแผนการจัดการเรียนรู้

2.10.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.10.4 นำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.10.5 ในการนำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียนไปใช้นั้น ต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินก่อน ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียนจะได้กล่าวถึงต่อไป

2.11 แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.11.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักการศึกษา 3 ท่าน คือ อัจฉรา วงศ์โสธร (2544ก : 252-255), แฮริส (Harris. 1990 : 84) และบาร์ทซ์ (Bartz. 1979 : 18-22) และ ศึกษาแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลสมรรถนะการสื่อสารตามแนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.11.2 สร้างเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยผู้วิจัยปรับจากเกณฑ์การวัดความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2544ก : 252-255), แฮริส (Harris. 1990 : 84) และบาร์ทซ์ (Bartz. 1979 : 18-22) และจากเอกสารแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลสมรรถนะการสื่อสารตามแนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.11.3 สร้างแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดทั้งหมด 5 ประเด็น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้และปรับปรุง โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินประเมินผลด้านการพูดผ่านพฤติกรรมดังนี้

5 = ดีเยี่ยม	หมายถึง ปฏิบัติได้ครบสมบูรณ์ตามหัวข้อกำหนด
4 = ดี	หมายถึง ปฏิบัติได้ครบตามหัวข้อกำหนด
3 = ปานกลาง	หมายถึง ปฏิบัติได้ครบตามหัวข้อกำหนดแต่ไม่ครบ
2 = พอใช้	หมายถึง ปฏิบัติได้บางส่วนตามหัวข้อกำหนด
1 = ปรับปรุง	หมายถึง ปฏิบัติไม่ได้ตามหัวข้อกำหนด

การผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนอยู่ในระดับดีขึ้นไป

ประเด็นการประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดมีทั้งหมด 5 ประเด็น ประกอบด้วย

1. ความคล่องแคล่ว (Fluency)
2. การออกเสียง (Pronunciation)
3. ความถูกต้องของไวยากรณ์ (Grammar)
4. การใช้คำศัพท์ (Vocabulary)
5. ความสามารถที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ (Comprehensibility)

2.11.4 นำแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

2.11.5 นำแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.11.6 นำแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดตามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการประเมินสมรรถนะการพูดของนักเรียน กลุ่มเป้าหมายต่อไป

2.12 แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.12.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดความสามารถในการเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักการศึกษา 3 ท่าน คือ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 220), ฮีตัน (Heaton. 1979 : 134-135) และกิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546 : 90-97) และ ศึกษาแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลสมรรถนะการสื่อสารตามแนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.12.2 สร้างเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการ เขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยผู้วิจัยปรับจากเกณฑ์การวัดความสามารถด้านการเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 220), ฮีตัน (Heaton. 1979 : 134-135) และกิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546 : 90-97) และ จากเอกสารแนวทางการพัฒนา การวัดและ ประเมินผลสมรรถนะการสื่อสารตามแนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้น มัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.12.3 สร้างแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียน ทั้งหมด 5 ประเด็น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินประเมินผลด้านการพูดผ่านพฤติกรรมดังนี้

5 = ดีเยี่ยม	หมายถึง ปฏิบัติได้ครบสมบูรณ์ตามหัวข้อกำหนด
4 = ดี	หมายถึง ปฏิบัติได้ครบตามหัวข้อกำหนด
3 = ปานกลาง	หมายถึง ปฏิบัติได้ครบตามหัวข้อกำหนดแต่ไม่ครบ

2 = พอใช้ หมายถึง ปฏิบัติได้บางส่วนตามหัวข้อกำหนด

1 = ปรับปรุง หมายถึง ปฏิบัติไม่ได้ตามหัวข้อกำหนด

การผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนอยู่ในระดับดีขึ้นไป
ประเด็นการประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียนมีทั้งหมด

5 ประเด็น ประกอบด้วย

1. โครงสร้างประโยค
2. โครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์
3. การถ่ายทอดความคิดของเนื้อหา
4. ความยาวของเนื้อหา
5. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

2.12.4 นำแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียนไป

เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

2.12.5 นำแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียนเสนอ

ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงให้ถูกต้อง
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.12.6 นำแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการเขียนตามที่

ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการประเมินสมรรถนะการเขียนของนักเรียน
กลุ่มเป้าหมายต่อไป

2.13 แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน

แบบบันทึกผลการตรวจใบงานสร้างขึ้นเพื่อใช้บันทึกผลการตรวจใบงานจาก
การฝึกทักษะการพูดและการเขียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.13.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

ให้เหมาะสม

2.13.2 สร้างแบบบันทึกผลการตรวจใบงานแล้วนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

2.13.3 นำแบบบันทึกผลการตรวจใบงานที่สร้างขึ้นไปปรับปรุงแก้ไขให้

เหมาะสมก่อนนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการเตรียมตัวก่อนลงภาคสนาม จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน การเก็บข้อมูลภาคสนาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเตรียมตัวก่อนลงภาคสนาม โดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อแจ้งให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่ทราบและขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อการวิจัยจากผู้อำนวยการ โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน

2. ผู้วิจัยจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยได้ดำเนินการวางแผนเพื่อกำหนด วัน เวลา วิธีการ เนื้อหา บุคคลกลุ่มเป้าหมายแล้วจัดทำเป็นปฏิทินปฏิบัติงานภาคสนามดังตาราง

ตารางที่ 3 ปฏิทินการปฏิบัติงานภาคสนาม

ที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหา	วิธีการ	เป้าหมาย
1	พฤษภาคม 2554	ขอหนังสือจาก มหาวิทยาลัย ในการขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	มหาวิทยาลัยออก หนังสือขอความ ร่วมมือไปยังบุคคลที่ เกี่ยวข้อง	- โรงเรียน โกสุม วิทยาสรรค์ - กลุ่มผู้ให้ข้อมูล สำคัญ
2	พฤษภาคม 2554	ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและสำรวจ ความต้องการ	สำรวจความต้องการ (แบบสำรวจ , แบบสัมภาษณ์)	สภาพปัญหา ความต้องการ
3	พฤษภาคม 2554	-สำรวจแหล่งเรียนรู้และ สัมภาษณ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่น -จัดทำแผนที่ความรู้ โดย	สำรวจแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้วยตนเอง โดยการสังเกตและ สัมภาษณ์	-สภาพทั่วไปของ แหล่งเรียนรู้ -แผนที่ความรู้ -แหล่งเรียนรู้

ที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหา	วิธีการ	เป้าหมาย
4	พฤษภาคม 2554	<p>ใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน เรียนรู้ และภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นผู้ถ่ายทอด ความรู้ ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการ เรียนรู้ในการพัฒนา สมรรถนะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านการพูด และการเขียนด้วยกิจกรรม สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยดำเนินการตามวงจรการ วิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวางแผน (Plan)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ ครู หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน 2. ประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์การวิจัย 4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย 5. ให้ความรู้แก่ผู้ร่วมวิจัย 	<p>-จัดสนทนากลุ่ม</p> <p>-ประชุมผู้ร่วมวิจัย</p>	<p>- สภาพปัจจุบันปัญหา - วงจรการเรียนรู้ - แผนการจัดการเรียนรู้ - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย - ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 1 คน</p>

ที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหา	วิธีการ	เป้าหมาย
5	มิถุนายน- กรกฎาคม 2554	<p>ขั้นปฏิบัติการ (Action)</p> <p>- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 แผน 4 วงจรการเรียนรู้</p>	<p>- จัดกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน</p>	<p>- กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน</p>
		<p>การสังเกต (Observe)</p> <p>เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสังเกตกระบวนการของการปฏิบัติ และผลของการปฏิบัติ โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผู้วิจัยร่วมกับผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ</p>	<p>- เก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่สร้างขึ้น</p>	<p>- พฤติกรรมการสอนของครู</p> <p>- พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน</p>
6	กรกฎาคม- สิงหาคม 2554	<p>ขั้นสะท้อนผล (Reflect)</p> <p>นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจากแบบบันทึกต่าง ๆ มาวิเคราะห์ อภิปราย และร่วมกันสรุป ศึกษาถึงปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการแก้ไขปรับปรุง เพื่อเป็นข้อมูล</p>	<p>- สรุป วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล การปฏิบัติ</p>	<p>- ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ</p>

ที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหา	วิธีการ	เป้าหมาย
7	สิงหาคม 2554	นำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระยะที่ 3 จัดเวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล จัดเวทีให้นักเรียนได้นำเสนอผลงาน จัดนิทรรศการแสดงผลงานและประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนของนักเรียน	-จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน -ประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน	-สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาความต้องการโดยสำรวจจากนักเรียนด้วยตนเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับเขียนแผนที่ความรู้ ระบุสถานที่สำคัญ แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่สามารถนำมาประกอบการเรียนการสอน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามวงจรการวิจัย
4 วงจรการเรียนรู้ตั้งแผนภาพ

วงจรที่ 1			
แผนการสอนที่	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการปฏิบัติ	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
1-4	1) แบบบันทึกผลการสอน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของ นักเรียน 4) แบบสัมภาษณ์นักเรียน 5) แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัย/ผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัย	สิ้นสุดแต่ละแผน ตลอดการสอน ตลอดการสอน สิ้นสุดวงจรที่ 1 สิ้นสุดแต่ละแผน
สะท้อนผลการปฏิบัติครั้งที่ 1 และปรับปรุงแผนการสอนที่จะใช้ในวงจรต่อไป			

วงจรที่ 2			
แผนการสอนที่	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการปฏิบัติ	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
5-8	1) แบบบันทึกผลการสอน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของ นักเรียน 4) แบบสัมภาษณ์นักเรียน 5) แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัย/ผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัย	สิ้นสุดแต่ละแผน ตลอดการสอน ตลอดการสอน สิ้นสุดวงจรที่ 1 สิ้นสุดแต่ละแผน
สะท้อนผลการปฏิบัติครั้งที่ 2 และปรับปรุงแผนการสอนที่จะใช้ในวงจรต่อไป			

วงจรที่ 3			
แผนการสอนที่	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการปฏิบัติ	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
9-12	1) แบบบันทึกผลการสอน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของ นักเรียน	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัย/ผู้ร่วมวิจัย	สิ้นสุดแต่ละแผน ตลอดการสอน ตลอดการสอน สิ้นสุดวงจรที่ 2

วงจรถี 3			
แผนการสอนที่	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการปฏิบัติ	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
9-12	4) แบบสัมภาษณ์นักเรียน 5) แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน	ผู้วิจัย	สิ้นสุดแต่ละแผน
สะท้อนผลการปฏิบัติครั้งที่ 3 และปรับปรุงแผนการสอนที่จะใช้ในวงจรถต่อไป			

วงจรถี 4			
แผนการสอนที่	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการปฏิบัติ	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
13-16	1) แบบบันทึกผลการสอน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักเรียน 4) แบบสัมภาษณ์นักเรียน	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัย/ผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัย	สิ้นสุดแต่ละแผน ตลอดการสอน ตลอดการสอน สิ้นสุดวงจรถที่ 1 สิ้นสุดแต่ละแผน
สะท้อนผลการปฏิบัติครั้งที่ 4 และปรับปรุงแผนการสอนที่จะใช้ในวงจรถต่อไป			

ประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน

สรุปผลการวิจัย

แผนภาพที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูลตามวงจรถปฏิบัติการในแต่ละวงจรถ

ซึ่งผลการรวบรวมข้อมูลทั้งภาคสนามและจากการปฏิบัติตามวงจรถการเรียนรู้ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในโอกาสต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการ แบบบันทึกการตรวจใบงาน การประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด และการเขียน วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนสรุปเป็นความเรียง สรุปข้อค้นพบต่าง ๆ จากหลักฐานและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้แก่ จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม บันทึกผลการสอน สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

จากรายละเอียดข้างต้นสามารถสรุปการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 สรุปการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเด็นหลักที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล			วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
	บุคคล	เวลา	สถานที่		
ระยะเวลาที่ศึกษา ปัญหาและสำรวจความต้องการ -สำรวจแหล่งเรียนรู้และ สัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น -จัดทำแผนที่ความรู้ โดยใช้ แหล่งเรียนรู้เป็นฐานเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้ ถ่ายทอดความรู้	- ภูมิปัญญา ท้องถิ่น - กรรมการ สถาน ศึกษา - ผู้บริหาร - ครู - นักเรียน	พ.ศ. 2554	- โรงเรียน โกสุม วิทยาสรรค์ - บ้านภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น	1. การ สัมภาษณ์ 2. การศึกษา เอกสาร 3. การสนทนา กลุ่ม 4. สำรวจความ ต้องการ	1.ค่าร้อยละ 2.ค่าเฉลี่ย 3. การ พรรณนา 4. การสร้าง ข้อสรุป อุปนัย

ประเด็นหลักที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล			วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล
	บุคคล	เวลา	สถานที่		
<p>ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนโดยดำเนินการตามวงจรการวิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นวางแผน (Plan)</p> <ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือครู หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้ความรู้แก่ผู้ร่วมวิจัย <p>ขั้นปฏิบัติ (Action)</p> <p>-จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้</p>	<p>- ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>- กรรมการสถานศึกษา</p> <p>- ผู้บริหาร</p> <p>- ครู</p> <p>-ครูผู้ร่วมวิจัย</p>	<p>พ.ศ. 2554</p>	<p>1.โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์</p>	<p>1. การสัมภาษณ์</p> <p>2. ศึกษาเอกสาร</p> <p>3. การสนทนากลุ่ม</p> <p>4. บันทึกการสนทนากลุ่ม</p> <p>5. การชี้แจง</p>	<p>1. การพรรณนา</p> <p>2. การสร้างข้อสรุปอุปนัย</p>
<p>-จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้</p>	<p>-ครู</p> <p>-ครูผู้ร่วมวิจัย</p>	<p>มิ.ย.-ก.ค. 2554</p>	<p>1.โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์</p>	<p>1.สังเกตพฤติกรรมนักเรียน</p> <p>2. บันทึกผลการสอน</p>	<p>1. การพรรณนา</p> <p>2. การสร้างข้อสรุปอุปนัย</p>

ประเด็นหลักที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล			วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
	บุคคล	เวลา	สถานที่		
<p>การสังเกต (Observe)</p> <p>เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสังเกตกระบวนการของการปฏิบัติ และผลของการปฏิบัติ โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผู้วิจัยร่วมกันผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ</p>	<p>- ครูผู้วิจัย</p> <p>- ครูผู้ร่วมวิจัย</p> <p>- นักเรียน</p>	<p>มี.ย.-</p> <p>ก.ค.</p> <p>2554</p>	<p>2.บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>1. โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์</p> <p>2.บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>3. สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู</p> <p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน</p> <p>2. แบบสังเกตพฤติกรรมสอนของครู</p> <p>3. แบบบันทึกการสอนของครู</p> <p>4. แบบสัมภาษณ์นักเรียน</p>	<p>1. การพรรณนา</p> <p>2. การสร้างข้อสรุปอุปนัย</p>
<p>ขั้นสะท้อนผล (Reflect)</p> <p>นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจากแบบบันทึกต่าง ๆ มาวิเคราะห์อภิปราย และร่วมกันสรุป ศึกษาถึงปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการแก้ไขปรับปรุง เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>	<p>- ครูผู้วิจัย</p> <p>- ครูผู้ร่วมวิจัย</p> <p>- นักเรียน</p>	<p>ก.ค.-</p> <p>ส.ค.</p> <p>2554</p>	<p>1. โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์</p>	<p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมเรียน</p> <p>2. แบบสังเกตพฤติกรรมสอนของครู</p>	<p>1. การพรรณนา</p> <p>2. การสร้างข้อสรุปอุปนัย</p>

ประเด็นหลักที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล			วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
	บุคคล	ระยะเวลา	สถานที่		
ระยะเวลาที่ 3 จัดเวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล จัดเวทีให้นักเรียนได้นำเสนอผลงาน จัดนิทรรศการแสดงผลงาน และประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนของนักเรียน	- ภูมิปัญญาท้องถิ่น - กรรมการสถานศึกษา - ผู้บริหาร - ครู - นักเรียน	ส.ค. 2554	1. โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์	3. แบบบันทึกการสอนของครู 4. แบบสัมภาษณ์นักเรียน -แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน -ประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน	1.ค่าร้อยละ 2.ค่าเฉลี่ย 3. การพรรณนา 4. การสร้างข้อสรุปอุปนัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติพื้นฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรของ สุรวาท ทองบุ (2550 : 123) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f แทน ความถี่

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย คำนวณโดยใช้สูตรของ สุรวาท ทองบุ (2550 : 123) ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสำรวจ
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งกลุ่มของผู้ตอบแบบสำรวจ
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ

3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณโดยใช้สูตรของ สุรวาท ทองบุ (2550 : 124)

ดังนี้

$$s = \sqrt{\frac{\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนผู้ตอบแบบสำรวจแต่ละคน